

ETOLOGIA I EDUCACIÓ

23237

Professor: Josep M Asensio i Aguilera

Departament: Pedagogia Sistemàtica i Social

A. OBJECTIUS

Analitzar el comportament individual i social de l'home des d'una perspectiva evolutiva (filogenètica) per al desenvolupament d'una acció educativa fonamentada en el coneixement de la naturalesa humana.

B. TEMARI

1. INTRODUCCIÓ

- 1.1. Aspectes històrics: els orígens de l'estudi comparat del comportament (Etologia).
- 1.2. L'etologia humana: objectius i mètodes d'estudi.
- 1.3. El mesuratge del comportament.
- 1.4. L'etograma.

2. PATRONS FIXOS DE CONDUCTA

- 2.1. El comportament dels lactants i dels nens/es privats sensorialment.
- 2.2. La motivació. Factors motivadors
- 2.3. El mecanisme desencadenador innat (MDI).
- 2.4. Els estímuls desencadenadors en l'home.

3. MODIFICACIÓ DE LA CONDUCTA: ELS PROCESSOS D'APRENENTATGE

- 3.1. L'acoblament instint-aprenentatge.
- 3.2. La impregnació.
- 3.3. Filogènia i cognició.

4. LA COMUNICACIÓ HUMANA

- 4.1. Els mecanismes de comunicació en l'home.
- 4.2. Els moviments d'expressió.
- 4.3. Els processos de ritualització.

- 4.4. Diferències interindividuals en la comunicació.
- 4.5. Els orígens del llenguatge. La Gramàtica Universal.

5. LA SEXUALITAT

- 5.1. La sexualitat com a factor socialitzador.
- 5.2. Les diferències basades en el sexe i el paper social.
- 5.3. Les tendències psicològiques en funció del sexe.
- 5.4. La coeducació

6. CONDUCTA AGRESSIVA

- 6.1. Concepte d'agressió. Teories sobre l'agressió.
- 6.2. La funció adaptativa de l'agressivitat humana.
- 6.3. Jerarquia, dominància i territorialitat.
- 6.4. Factors que intervenen en la producció del comportament agressiu.
- 6.5. L'agressió intergrupals.
- 6.6. L'educació per al control de l'agressivitat.

7. CONDUCTA ALTRUISTA

- 7.1. Les bases biològiques de l'altruisme.
- 7.2. La conducta altruista segons la sociobiologia.
- 7.3. El darwinisme social.
- 7.4. Ètica i evolució.

8. L'HOME I EL SEU ENTORN SOCIOLÒGIC

- 8.1. L'evolució de les societats.
- 8.2. L'home i el seu ecotipus.
- 8.3. Ordre social i comportament humà.

C. METODOLOGIA

Exposicions a classe dels temes programats i discussió dels treballs realitzats que hi facin referència.

D. AVALUACIÓ

S'avaluarà el treball presentat sobre algun dels aspectes tractats en el temari (a escollir per l'alumne). A més, hi haurà la prova escrita que es realitzarà a l'acabament del curs.

E. BIBLIOGRAFIA

- ALEXANDER, R. (1987), **Darwinismo y asuntos humanos**, Biblioteca Científica Salvat, núm 75, Barcelona
- ALONSO DE MEDINA, E. (1991), **El animal humano**, Ed. Barcanova S.A., Barcelona
- ASENSIO, J.M. (1986), **Biología, educación y comportamiento**, Ed. CEAC, Barcelona
- ASENSIO, J.M. (1987) **L'agressivitat a l'escola**, Ed. CEAC, Barcelona
- EIBL-EIBESFELT, I. (1974) **Etología** Ed. Omega, Barcelona.
- EIBL-EIBESFELT, I. (1986), **Amor y Odio. Historia natural del comportamiento humano**, Ed. Salvat, Barcelona
- EIBL-EIBESFELT, I. (1987), **Guerra y paz**, Biblioteca Científica Salvat núm 69, Barcelona
- EIBL-EIBESFELT, I. (1993), **Biología del comportamiento humano**, Alianza Ed. S.A., Madrid
- FEYEREISEN, P.; DE LANNOY, J.D. (1985), **Psychologie du geste**, Pierre Margaga Ed., Liège
- HARRIS, M. (1991), **Nuestra especie**, Ed. Alianza. Madrid
- MEHLER, J.; DUPOUX, E. (1992), **Nacer sabiendo**, Alianza Ed. S.A., Madrid.
- MELOTTI, U. (1981), **El hombre entre la naturaleza y la historia**, Edicions 62, Barcelona
- RUFFIE, J. (1988), **El sexo y la muerte**, Ed. Espasa-Calpe, Barcelona
- RUSE, M., 1983, **Sociobiología**, Ed. Cátedra, Madrid
- SANMARTIN, J. et.al. (1986), **La sociedad naturalizada**, Ed. Tirant lo Blanch, Valencia
- WILSON, E.O., 1980, **Sociobiología, la nueva síntesis**, Ed. Omega, Barcelona